

Janerik Larsson om LEKFULLHET OCH USA

Det finns många sätt att uppleva och beskriva USA. Under Timbros Utökonferens på försommaren uppstod bland annat en diskussion om USA och USA-bilden. Jag slogs då av att alla allvarsamma analyser kanske helt missar en viktig aspekt på amerikanskt liv: lekfullheten.

I lekfullheten finns både den fantasifullhet som gjort USA till underhållningsvärldens enda stormakt men också ett mera generellt förhållningssätt: lekfullheten, det ödmjuka omprövandet, beredskapen för risktagande gång på gång.

På en av bokhandelskedjan Borders butiker i Los Angeles hade jag veckan innan hittat Kurt Andersens *Turn of the century* (Random House) och kanske var det den läsoplevelsen som för mig underströk vikten av just lekfullheten som ett viktigt inslag i den amerikanska samtidskulturen.

Andersen är journalist från The New Yorker.

Han grundade Spy Magazine och har arbetat som chef för New York magazine. På Time skrev han om arkitektur och design. *Turn of the century*, som utspelas under år 2000, är hans första roman. Den har fått negativ kritik i brittisk press för att vara "name dropping" och det är en synpunkt man kan ha förståelse för. Ju mer man

känner till samtidens data- och underhållningsindustrivärld i USA desto roligare blir boken. Men även med en begränsad kännedom om dagens potentater är denna roman en hejdundrande läsoplevelse. Därtill tänkvärd: Andersen skildrar gränslandet mellan och mötet mellan den nya IT-industrin och den gamla TV-industrin. Här finns mycket av den lekfullhet och experimentlusta skildrad som är en så viktig förklaring till USA:s ekonomiska framgång.

EN MYCKET ANNORLUNDA företrädare för amerikansk öppenhet är Virginia Postrel från den libertarianska tidskriften Reason. Hennes bok *Framtiden och dess fiender* (Timbro) finns nu på svenska. Det är en härligt vital, detalj- och argumentrik argumentation mot alla framtidsfiender. En motsvarande svensk bok vore sannerligen på sin plats. Jag tycker det är fängslande i hur hög grad vi fortsätter leva med en samhällspolitisk kultur som avvisar det nya, som misstror förändring, som vill tolka allt i gamla politiska termer och som därmed blir blind för mycket av det som pågår också i Sverige. Tony Blairs Storbritannien är den europeiska miljö där sådant öppet framtidstän-

kande har sin starkaste ställning. Den tidigare Financial Times-journalisten Charles Leadbeaters *Living on thin air – The new economy* (Viking) är en excellent introduktion till ett tänkande som liknar Postrels men som också tar upp frågeställningar som kopplar till "New Labour", tex frågor kring ägande och management i den nya ekonomin.

Den gamle, vise managementgurun Peter F. Drucker har i sin senaste bok *Management challenges for the 21st century* (HarperBusiness) tagit upp bl a sådana frågor i ett annat perspektiv. Druckers bok är god läsning inte minst för chefer inom näringslivet som vill börja söka förstå det nya som hela tiden händer.

PÅ INNOVATIONSMUSEET The Techs butik i San Jose, Californien hittade jag en annan bok i samma kategori: Guy Kawasakis *Rules for revolutionaries – The capitalist manifesto for creating and marketing new products and services* (Harper Business). Kawasaki var en av de viktiga profilerna på Apple Computer men idag är han chef för garage.com som arbetar med att koppla samman nystartade högteknologiska företag med kapitalister. Boken innehåller en hel del konkreta exempel från olika företags erfarenheter. Annars lider den enligt min mening av den vanliga sjukan i litteratur i denna genre: försöken att formulera budord.

Till slut några rader om den lekfullaste av dem alla: P. J. O'Rourke. Den som inte stiftat bekantskap med denne lekfulle men klarsynte journalist rekommenderas hans senaste bok *Eat the rich* (Picador) som bl a innehåller hans essä om Sverige ("Good Socialism") som ursprungligen publicerades i Rolling Stone:

"Secure and lagom though Sweden may be, there is nonetheless something frightening about socialism, something that scared me as much as a close look at capitalism had. And the last time I walked through Gamla Stan, I didn't wonder where the crazy people were. In Sweden the craziness is redistributed fairly. They're all a little crazy."

Janerik Larsson (janerik.larsson@gsinfo.se) är författare och VD för Gamla Stans Information AB.